

## **Hyvä Juhlayleisö, Erämiehet ja –naiset, vanhempi ja nuorempi väki, kaikki Te, Tapion tarhan kulkijat!**

Ensimmäiseksi kiitos siitä, että sain kutsun tulla puhumaan tähän juhlaan. Se on ilman muuta kunniatehtävä minulle, varsinkin kun saan välittää 40-vuotistaivaltaan juhlivalle Kursun Erälle eduskunnan eräkerhon onnittelut ja tervehdyksen.

Onneksi eduskunnassakin on kymmenittäin edustajia, joilla on metsästyskortti, vaikka aktiivimetsästäjiä on hieman vähemmän. On äärimmäisen tärkeää, että eduskunnassa ymmärretään metsästyksen, kalastuksen ja eräharrastuksen merkitys. Jos metsässä ei puoluekannalla ole väliä, ei sillä saisi olla eduskunnassakaan, silloin kun päätetään sellaisista asioista, jotka ovat olennainen osa suomalaista identiteettiä.

Ja onhan tämä tehtävä mielenkiintoinen myös entiselle sallalaiselle ja entiselle, sekä nykyiselle saulaiselle. Sallalaisten ja saulaisten välillä on eräasioissa aina ollut tiivis vuorovaikutus ja terve jännite. Tosin sallalaiset saivat nyt henkisen yliotteen, kun viimeisessä Metsästäjä-lehdessä oli lainaus 1950-luvulta. Jutun otsikko kuului *”Sallalaiset eivät hirvenkaatoon asetta tarvitse”*.

Toimiessani 1990-luvulla täällä työvoimatoimiston johtajana näin läheltä, mitä metsä ja luonto sallalaisille merkitsevät. Jos pahimman massatyöttömyyden aikana ei olisi ollut mahdollisuutta mennä metsään, monen työttömän arki olisi ollut vieläkin karumpi, mitä se oli.

Metsä on suomalaiselle pakopaikka, mutta myös turvapaikka, on aina ollut. Se on pyhä huone myös uskottomalle. Metsä opettaa nöyryyttä luonnon ja luonnonvoimien edessä. Metsä antaa, jos antaa, mitään sieltä ei oteta väkisin.

## **Hyvät Ystävät**

Oma metsämiehen, tai paremminkin pojan, taival alkoi varmaan eri tavalla, kuin monella muulla. Useimmiten isä opettaa jälkikasvuun tai vanhemmat sisarukset nuorempiaan, tai suvussa se, joka on saanut mettäveret, kaikkia muita. Samanikäiset koulukaverit vetävät harrastuksen pariin toisia ja seurat kasvattavat uusia jäseniä.

Meillä kotona ei saanut olla aseita. Isäukko sanoi, että hän on niitä tarpeeksi nähnyt, niin kuin olikin. Mutta pienen pojan mieli teki metsälle, tavalla tai toisella. Onneksi naapurin isäntä tuli hätiin ja antoi salaa lainaksi pienoiskivääriä. Sen voi jo tunnustaa, kun rikos on vanhentunut.

En minä kauhean suuri uhka riistakannalle ollut, mutta tärkeintä oli päästä aseensa kanssa kulkemaan omia polkuja. Varmasti isä tiesi aseensa olemassaolosta, mutta jostain syystä hän ei siihen puuttunut.

Omia lapsiani olen kannustanut luontoharrastusten pariin kaikin tavoin. Kävi niin, että kun lupasin pojalleni omat aseeni, jos hän suorittaa metsästäjätutkinnon ensi yrittämällä – hän oli tuolloin alun toisella kymmenellä - niin poika pääsi kysymään kokeen jälkeen, että *”milläs sinä meinaat nyt metsästää?”*

Varmaan hienoimpia hetkiä, niin isänä kuin poikana, elimme silloin, kun ajatimme teeritokkaa Rovajärven alueella. Jäätyneillä jängillä lunta ei ollut kuin puolissäreen ja maisemat olivat kuin postikortista: täysin tyven, kirpeä pakkassää ja vaaranrinteillä loistivat tykkypuut kuparinpunaisina. Pojan pystykorva nautti reissusta yhtä paljon kuin mekin. Kovin paljon ei sen päivän aikana tarvinnut sanoja vaihtaa.

\* \* \*

Nämä kokemukset tulivat vahvana mieleeni, kun viime kaudella eduskunnassa käsiteltiin aselakia. Vieläkin sanon, että se on minun eduskuntaurani aikana huonoiten valmisteltu laki. Hallituksen esitys oli monella tapaa jopa perustuslain vastainen: siinä ehdotettiin yhdistyksen pakkojäsenyyttä ja poliisille oikeutta ilman rikosepäilyä tulla kotiin tarkastamaan, kuinka aseita säilytetään. Onneksi esityksen pahimmat virheet oikaistiin.

Surullisten kouluampumistapausten jälkeen alettiin julkisuuspaineissa hätiköiden runnoa läpi muutoksia aselakiin. Itse asiassa vanha aselaki olisi toiminut hyvin, jos sitä ei olisi aselupakäytäntöjen yhtenäistämisohjeella viety väärään suuntaan. Virkamiehet ohjattiin menemään pykälän taakse piiloon.

Aselain käsittely kesti eduskunnassa vuosikausia. Prosessin aikana tunteet kävivät moneen otteeseen kuumina. Yli 300 000 metsästäjää syyllistettiin pelkästään siitä syystä, että he ovat hankkineet aseiden. Kun mukaan lasketaan ammunnan harrastajat ja asekeräilijät, päästään yli puolen miljoonan kansalaisen. Tällaisen joukon laillisista harrastuksista tehtiin lähes synty.

Erityisen hanakasti käytiin nuorten metsästäjien kimppuun, vaikka 15-18-vuotiaan laillisella aseella ei ole tehty yhtään henkirikosta. Paremminkin on niin, että kun nuori on saanut ensimmäisen kerran lähteä metsälle omin päin, on hän halunnut toimia luottamuksen arvoisesti. Se on ollut tärkeä vaihe nuoren itsenäistymisessä ja kasvatuksessa.

Esitin aselain 2. käsittelyssä, että nuorelta metsästäjältä tai ammunnan harrastajalta ei perittäisi kaksinkertaisia maksuja hänen hankkiessaan täysi-ikäisenä omakseen aseiden, johon hänellä on aiemmin ollut rinnakkaislupa. Edes se ei mennyt läpi, vaan ehdotus kaatui äänin 106–65.

Täytyy toivoa, että tulevaisuudessa aselain muutoksissa valmistelu tehdään laajemmin ja avoimemmin ja vaikuttamaan pääsevät myös ne, joita asia koskee.

## **Hyvä Juhlaväki!**

Lähiaikoina päätetään kahdesta suuresta asiakokonaisuudesta, jotka koskettavat kaikkia kansalaisia, eivät vähiten eräharrastajia. Kuntalakeja runnetaan parhaillaan uuteen uskoon ja piakkoin eduskuntaan tuodaan laki Metsähallituksesta.

Kuntalakien ja sote-uudistuksen lähtökohdaksi otettiin suurkuntien rakentaminen. Kuitenkaan kuntarajoja muuttamalla syntyvyys ei lisäännä eivätkä välimatkat lyhene. Palvelut sen sijaan voivat karata kohtuuttoman kauas.

Pohjoisessa kuntalaisella on vapaa metsästysoikeus valtion mailla oman kuntansa alueella. Se on pyhä asia. Jos kunnan raja siirtyy, vaikuttaa se väijäämättä myös vanhojen kuntien asukkaiden oikeuksiin.

Jos ei sitten ole tarkoitus ennemmin tai myöhemmin luopua kokonaan vapaasta metsästysoikeudesta. Joka kerta kun eduskunnassa on käsitelty Metsähallituslakia, aina on löytynyt niitä intoilijoita, jotka ovat käyneet vapaan metsästysoikeuden kimppuun.

Parhaillaan valmistelussa olevaa Metsähallituslakia alettiin muokata väärästä lähtökohdista. Väitettiin, että Euroopan komission Destia -päätös koskee kaikkia valtion organisaatioita ja että ne pitää yhtiöittää. Kuitenkin useimmissa EU-maissa valtion maa-, metsä- ja vesiomaisuuden

hallinnointi on hoidettu muuten kuin yhtiömuodossa. Tätä on korostanut vahvasti myös Metsähallituksen pääjohtaja Jyrki Kangas, jolla on vahvat siteet Sallaan.

Kotimaassa ulkoistamisen ja yhtiöittämisen ajajat keksivät ovelan tavan viedä asiaa eteenpäin. Sanottiin, että Destia -päättös vaatii laatimaan yleisen liikelaitoslain ja sen jälkeen todettiin, että yleinen liikelaitoslaki vaatii organisoimaan valtion toiminnot tietyllä tavalla?!

Metsähallitus hallinnoi meidän kaikkien yhteistä omaisuutta. Jos omistaja vaihtuu, asettuvat myös omistussuhteeseen liittyvät ei aineelliset oikeudet vaakalaudalle. Siksi kannattaa olla tarkkana, kun prosessia viedään eteenpäin. Meitä ei pidä nähdä pelkästään sidosryhmänä vaan viimekädessä yhteisen omaisuuden omistajina.

Laaja metsien valtionomistus ja vahvat jokamiehenoikeudet ovat turvanneet myös maattomien mahdollisuudet metsästää, kalastaa ja kulkea erällä. Se on suomalaisen järjestelmän hieno piirre. Siksi kiinteistövero ei pidä ulottaa metsämaahan. Jos niin tehdään, asetetaan jokamiehenoikeudet välittömästi kyseenalaisiksi!

Tällä hetkellä akuutein uhka syntyy Metsähallituksen korotetun tuottovaatimuksen vuoksi. Hallitusneuvotteluissa, kun ei mitään muuta keksitty, päätettiin Metsähallituksen tuloutusvaatimus nostaa 120 milj. euroon.

Se tarkoittaa, että esimerkiksi Itä-Lapissa ei otettu yhtään kausityöntekijää töihin tänä maastokautena, vanhoja säästömetisiä, jotka eivät sijaitse suojelualueilla, mutta ovat olleet tärkeitä lähivirkistysalueita, hakataan ja muuta omaisuutta realisoidaan.

Toivonkin teiltä suoraa palautetta niin Metsähallituslain, kalastuslain kuin muidenkin eräharrastuksiin liittyvien asioiden tiimoilta. Te niitä parhaita asiantuntijoita olette! Ei ole niin pientä eikä niin isoa asiaa, etteikö sillä saisi kansanedustajaa häiritä, jos siltä tuntuu.

## **Hyvä seuraväki – siis metsästysseuraväki – vaikka voisin minä seuroissakin jonkinlaisen Markuksen evankeliumin lukea**

Te voitte olla ylpeitä omasta seurastanne. Tutustuin seuran historiikkiin ja sieltä nousi esiin voimakas yhteisö, joka on läsnä ihmisten arjessa. Jos tämän päivän maailmassa pitää ajatella globaalisti, mutta toimia lokaalisti, Kursun Erä on juuri sitä.

Metsästys-, kalastus- ja eräharrastus tarjoaa jokaiselle mahdollisuuden osallistua toimintaan - kukin omalla tavallaan. Se tarjoaa myös mahdollisuuden olla yhteisön jäsen sellaisena aikana ja sellaisessa maailmassa, jolloin moni muu yhteisö hajoaa. Yhteisö tarjoaa myös poismuuttaneille mahdollisuuden pitää yllä vahvoja siteitä entiseen syntymäkyläänsä. Moni haluaa vielä joskus palata takaisin.

Kursun Erä organisoii metsästystä ja riistanhoitoa, harjoittaa edunvalvontaa, kasvattaa, järjestää monenlaisia kilpailuja, kouluttaa, rakentaa, talkoilee ja ammuttaa. Itse asiassa minäkin olen ampunut hirvikokeen ainakin yhden kerran Kursun radalla.

Kaiken tuon lisäksi seura siirtää tärkeää paikallis- ja eräkulttuuria sukupolvelta toiselle. Hienoa, että seuran toiminnassa nuoret ja naiset huomioidaan erityisellä tavalla.

Se, mikä meille on tuttua ja arvokasta, ei välttämättä ole samaa Helsingissä. 1990-luvun alussa kiellettiin karhun kevätpyynti, ikiaikainen perinne. Kun hangilla hiihti hiljaisia pyytömiehiä, se

suitsi laitonta pyyntiä. Kun kevätpyynti lopetettiin, paljastui jälkikäteen, että päätös tehtiin kansallisesti, ei EU:n pakottamana. Nyt päätöstä on vaikea oikaista.

Joka tapauksessa petojen pyyntiä tulee voida tehostaa. Sallassa jos missä tiedetään ihan viime päivienkin uutisten perusteella, mitä vahinkoa pedot saavat aikaan. Jonkin verran lisälupia on saatukin ainakin ilveksen- ja karhunpyyntiin. Myös ahmanmetsästyksen sallimisesta keskustellaan.

Toinen seikka, joka kaventaa perinteistä eräkulttuuria, on latvalinnunpyynnin kieltäminen. Ruotsissa kannat kestävät talvisen latvalinnunpyynnin, mutta Suomessa ei?! En jaksa uskoa, että lyhyen päivän aikana harjoitettu rajoitettu pyynti, varsinkin kun suotuisia pyyntipäiviä voi kertyä hyvinkin vähän, verottaisi lintukantaa oleellisesti. Sen sijaan se mahdollistaisi yhden hienon pyyntitavan siirtymisen tuleville sukupolville.

## **Hyvät Yhdistysaktiivit**

Kolmannen sektorin toiminnan tulee nousta aina itsellisesti, omalähtöisesti ja autonomisesti. Se ei saa muuttua viranomaistyön jatkeeksi. Yhdistystoiminnan voima kumpuaa siitä, että se nousee ruohonjuuritasolta, ihmisten läheltä ja ihmisen kokoisena.

Kursun Erä on varmaan tämän kylän ja seudun vahvin yhteisöllinen toimija. Sen ovat kuluneet vuosikymmenet ja satapäinen jäsenjoukko osoittaneet. Teille kuuluu osaltaan kunnia siitä, että tuoreen tutkimuksen mukaan suomalaiset suhtautuvat metsästykseen myönteisemmin kuin koskaan aiemmin mielipidemittausten aikakautena. Yllätyin iloisesti näistä tutkimustuloksista.

Onnea ja menestystä tulevalle ajalle niin seuralle kuin seuran jäsenillekin. Kiitos Teille! Te voitte juhlia hyvässä seurassa.